

БЕЗСМЕРТНИЙ ПОДИХ ПОЛУМ'Я ВІЙНИ...

1941-1945 рр. 22 червня 1941 року на світанку ворожі літаки фашистської Німеччини здійснили масовий наліт на Млинівський аеродром. Натиск ворога стримував 8-ий механізований корпус, яким командував генерал-лейтенант Д.І.Рябишев. Безпосередньо бойовими діями керували майор А.П.Ситник та старший політрук І.К.Гуров.

24-27 червня Млинів та села району були окуповані фашистами. Приміщення школи в Млинові перетворено на комендатуру, там же знаходилося й гестапо.

2 серпня 1941 року Президія Верховної Ради СРСР своїм Указом присвоїла звання Героя Радянського Союзу старшому лейтенанту Івану Іванову, що в перші години війни здійснив повітряний таран, піднявшись з Млинівського аеродрому і в нерівному бою загинув смертю хоробрих.

У травні-вересні 1942 року в Млинові створено гетто, де утримувалося 2 тисячі євреїв, з них 980 чоловік розстріляно в яру за 1 км від Млинова, 520 – убито в таборі.

1941-1942 рр. У Сморгдві діє табір примусової праці для євреїв.

У червні 1943 року через села району та поблизу Млинова проходило партизанське з'єднання Сидора Ковпака.

Протягом окупаційного періоду з Млинівського району було вивезено 3 тисячі найпрацевдатнішого населення.

Початок 1944 року. В районі містечка розгортаються кровопролитні бої, коли радянські частини почали тіснити ворога до кордону України. Визволення Млинова та сіл району передбачалося планом Ровенсько-Луцької операції. До неї були залучені 13-а та 60-а армії під командуванням генералів М.П.Пухова та І.Д.Черняхівського.

Бої за визволення краю точилися з 2 лютого по 17 березня. 5 лютого Млинів остаточно визволили воїни 13-ї гвардійської кавалерійської дивізії (командир генерал-майор П.І.Зубов.) У боях за Млинів та села району загинуло 2290 військовослужбовців, з них - 537 невідомі.

У 1944 році на фронт було мобілізовано 11300 наших земляків. У самому містечку залишилося 462 жителі.

3 лютого 1944 року почали працювати райком партії, райвиконком, райком комсомолу та інші установи та організації.

19 квітня 1944 року відбулося перше засідання райвиконкому під головуванням С.А.Півоварова, на якому розглядалося питання про відбудову і санітарний стан села. До 22 липня 1944р. було відбудовано 26 приміщень, установ та будинків для населення, школу, лікарню, бібліотеку, дитсадок, лазню. Наприкінці 1944 року відновили роботу райпромкомбінат з шевською, кравецькою майстернями, маслобойня, крупорушка, харчокомбінат.

Рішенням Млинівського райвиконкому від 5 липня 1944 року «Про шкільну мережу Млинівського району на 1944-1945 навчальний рік» за профілями навчання школи поділялися: з українською мовою - 30 шкіл, чеською - 3 і польською - 1.

Із 24 липня 1944 року у Млинові розпочала роботу МТС, в якій налічувалося 7 тракторів.

У 1944 році на шахти Донбасу виїхало працювати 40 молодих млинівчан, на заготівельні пункти здано 25 тонн зерна, яке використали на потреби фронту.

4 квітня 1945 року засновано газету «Переможець», будується шосейна дорога Млинів-Дубно.

Ярослава КУШПЕТА,
директор Млинівського краєзнавчого музею.